

Developing A Conceptual Model for Evaluating the Implementation of National Olympic Committee Policies (Qualitative Study)

Soudabeh Asvar¹ - Masoud Naderian Jahromi^{*2} - Hossein Dastbarhagh³

1. Department of Sport Sciences, Ja. C., Islamic Azad University, Jahrom, Iran 2. Faculty of Sport Sciences, University of Isfahan, Isfahan, Iran 3. Department of Sport Sciences, Ja. C., Islamic Azad University, Jahrom, Iran

(Received:2025/09/17; Accepted:2026/02/10)

Abstract

The Aim of This Research Was to Develop an Evaluation Model for The Implementation of National Olympic Committee Policies. This Research Is Applied in Terms of Purpose and Was Conducted with A Qualitative Method and in The Field. The Statistical Sample Was 19 Olympic Sports Experts Who Were Selected Purposefully Based On (Content Analysis and Qualitative Delphi) The Criteria of Education Level, Activity and Management Experience, Expertise, Theoretical Mastery, And Publications. Interviews Were Conducted Until Theoretical Saturation and Continued Until the Responses Became Repetitive and Coded. In Order to Determine the Reliability and Verification of the Codes, Two Coders and Five Interviewees Reviewed and Approved Them. Then, In Order to Eliminate Unimportant or Irrelevant Codes, A Specialized Delphi Panel Was Formed and The Codes Were Reviewed and Screened. Based On The Findings In The National Olympic Committee's Policy Implementation Evaluation Model, 45 Indicators Were Categorized Into The Following Components: Evaluation Context, Evaluator Characteristics, Implementer Evaluation, Ethics, Attention To Efficiency, Key Point Evaluation, Comprehensive Evaluation, Process Integration Evaluation, Outcome-Oriented Evaluation, And Process-Oriented And Corrective Evaluation, And These Components Were Placed In The Dimensions Of Evaluation Prerequisites, Requirements During Evaluation, Formative Evaluations, And Consequential Evaluation. Providing Evaluation Conditions, Evaluator Competence, And Evaluation of Executive Decisions, As Evaluation Prerequisites, along with Avoiding Bias and Emphasizing Reform in Evaluations, As Well as Establishing a Comprehensive Monitoring System in The Implementation of the National Olympic Committee's Policies, Will Help the Managers of This Organization in The Successful Implementation of Policies.

Keywords

Comprehensive Evaluation, Evaluation, National Olympic Committee, Policy.

* Corresponding author : Email:

تدوین مدل مفهومی ارزیابی اجرای خط‌مشی‌های کمیته ملی المپیک (مطالعه کیفی)

سودابه اسور^۱ - مسعود نادریان جهرمی^{۲*} - حسین دست برحق^۴

۱. گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، واحد جهرم، دانشگاه آزاد اسلامی، جهرم، ایران. ۲. دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران. ۳. گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، واحد جهرم، دانشگاه آزاد اسلامی، جهرم، ایران (تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۰۶/۲۷، تاریخ تصویب: ۱۴۰۴/۱۱/۲۱)

چکیده

هدف این پژوهش، تدوین مدل ارزیابی اجرای خط‌مشی‌های کمیته ملی المپیک بود. این تحقیق، به لحاظ هدف کاربردی است که با روش کیفی (تحلیل محتوا و دلفی کیفی) و به صورت میدانی انجام شد. مشارکت‌کنندگان ۱۹ نفر از خبرگان ورزش‌های المپیک بودند که به صورت هدفمند و براساس معیارهای سطح تحصیلات، سابقه فعالیت و مدیریت، تخصص، تسلط نظری و تألیفات انتخاب شدند. مصاحبه‌ها تا حد اشباع نظری انجام شد و تا تکراری شدن پاسخ‌ها ادامه یافت و کدگذاری شد. جهت تعیین قابلیت اعتماد و راستی آزمایی کدها، دوکدگذار و پنج نفر از مصاحبه‌شوندگان بازبینی و تأیید شد. سپس به منظور حذف کدهای کم‌اهمیت و یا بی‌ارتباط، پنل تخصصی دلفی تشکیل شد و کدها بررسی و غربالگری شد. براساس یافته‌ها در مدل ارزیابی اجرای خط‌مشی‌های کمیته ملی المپیک، ۴۶ شاخص در قالب مؤلفه‌های بسترسازی ارزیابی، ویژگی ارزیابان، ارزیابی مجریان، اخلاق مداری، توجه به کارایی، ارزیابی نقاط کلیدی، جامعیت ارزیابی، ارزیابی میزان یکپارچگی فرایندها، ارزیابی نتیجه‌گرا و ارزیابی فرایندگرا و اصلاحی دسته بندی شدند و این مؤلفه‌ها در ابعاد پیش‌نیازهای ارزیابی، الزامات حین ارزیابی، ارزیابی‌های تکوینی و ارزیابی پیامدنگر قرار گرفتند. فراهم کردن شرایط ارزیابی، شایستگی ارزیابان و ارزیابی تصمیمات اجرایی، به‌عنوان پیش‌نیازهای ارزیابی به‌همراه پرهیز از سوگیری و تأکید بر اصلاح در ارزیابی‌ها و نیز ایجاد نظام جامع نظارت در اجرای خط‌مشی‌های کمیته ملی المپیک به مدیران این سازمان در اجرای موفق خط‌مشی‌ها کمک می‌کند.

واژه‌های کلیدی

ارزیابی، جامعیت ارزیابی، خط‌مشی، کمیته ملی المپیک.

* نویسنده مسئول: پست الکترونیکی:

مقدمه

که موجب ارتقای صلح و حمایت و ترغیب اخلاقیات ورزشی باشد، تشکیل شده است (۵) که خطمشی‌های کمیته ملی المپیک محسوب می‌شوند.

خطمشی^۱ یک سیستم اصولی آگاهانه برای هدایت تصمیمات و دستیابی به نتایج منطقی است. خطمشی‌ها معمولاً توسط یک نهاد حاکمیتی در داخل یک سازمان اتخاذ می‌شوند. خطمشی‌ها می‌توانند به تصمیم‌گیری ذهنی و عینی کمک کنند و بر تصمیماتی تمرکز دارد که باید بلافاصله اتخاذ شوند (۶). خطمشی، بیانیه‌ای است که حکومت در هر سطحی درباره آنچه که قصد دارد در ارتباط با مسئله عمومی انجام شود، به سازمان یا سازمان‌های زیرمجموعه خود اعلام می‌کند. چنین بیانیه‌ای ممکن است، قانون، اساسنامه، مقررات، اهداف و یا مأموریت مقام‌های حکومتی باشد (۷). خطمشی به قواعد، استراتژی‌های مدیریتی، فرایندها، اهداف و طرح‌هایی اشاره دارد که مدیران در پی اجرای آن و به دنبال رسیدن به آن‌ها هستند (۸).

هر سازمانی برای رسیدن به اهداف و کسب موفقیت از فرایند خطمشی‌گذاری پیروی می‌کند. خطمشی‌گذاری فرایندی است که با تشخیص مسائل آغاز و با طی مرحله تدوین، مرحله تصویب، مرحله اجرا و در نهایت، مرحله ارزیابی خطمشی به پایان می‌رسد (۹). در فرایند خطمشی‌گذاری، یکی از مراحل آن مرحله اجرا است. در صورتی دستیابی به خطمشی‌های تدوین شده محقق می‌شود که اجرای خطمشی‌ها موفقیت‌آمیز باشد.

یکی از مراحل عمده فرایند خطمشی‌گذاری، مرحله اجرا است که در گذشته توجه چندانی به آن نمی‌شد و اکثر تصمیمات و خطمشی‌ها، بدون توجه به جنبه‌های اجرایی آن، تهیه و تصویب می‌شد. اما امروزه جزء جدایی‌ناپذیر و مکمل خطمشی محسوب می‌شود و تأثیر آن روی شکل‌گیری خطمشی، اجتناب‌ناپذیر است و امروزه اجرای مناسب خطمشی سنگ‌زیرین آن محسوب می‌شود (۱۰).

بدون تردید، بزرگ‌ترین رویداد ورزشی جهان که در کانون توجه جهانیان قرار دارد، بازی‌های المپیک است که صحنه‌ای برای هنرنمایی ورزشکاران نخبه است تا آن‌ها بتوانند مهارت‌های خود را به معرض نمایش گذارند. عملکرد ورزشی کشورها، در مسابقات معتبر بین‌المللی به وسیله مقام‌ها و مدال‌های کسب شده توسط ورزشکاران آن کشورها سنجیده می‌شود. در واقع، مقام‌های کسب شده تنها متعلق به خود ورزشکاران نیست، بلکه افتخاری برای وطن و ملت در جهت بزرگداشت نام یک کشور است (۱). بازی‌های المپیک با سابقه طولانی به دنبال برگزاری جشنواره‌های مذهبی در یونان قدیم پدید آمد. سوابق اولین رقابت‌های ورزشی در المپیک، به سال ۷۷۶ قبل از میلاد باز می‌گردد. از آن سال به بعد بازی‌های المپیک هر چهار سال یک بار برگزار و در حدود ۱۲۰۰ سال بدون وقفه جریان داشت. قدمت بازی‌های المپیک نوین به سال ۱۹۸۶ یعنی مصادف با اولین دوره بازی‌های المپیک در آتن بر می‌گردد که توسط آقای پیردو کوبرتن و با هدف ایجاد صلح و صمیمیت بین جوامع، بنیان‌گذاری شد و در کمتر از صد سال، بازی‌های المپیک، جزو بزرگ‌ترین و معتبرترین رویدادهای بین‌المللی شده است (۲، ۳). در همین راستا نیز علاوه بر ایجاد کمیته ملی المپیک در کشورها، مجامع بین‌المللی با تشکیل نهادها و انجمن‌ها در سطح بین‌المللی و حکومت‌های ملی با تشکیل وزارتخانه و سازمان‌های مربوطه در سطوح ملی و توجه ویژه‌ای را معطوف ورزش نموده‌اند (۴). در ایران علاوه بر تشکیل وزارت ورزش و جوانان، کمیته ملی المپیک نیز تحت نظارت کمیته بین‌المللی المپیک فعالیت می‌کند.

کمیته ملی المپیک ایران بر اساس منشور المپیک به منظور توسعه ورزش، تربیت نیروهای جوان، حمایت از نهضت المپیک، رونق بخشیدن رشته‌های ورزشی و برنامه بازی‌های المپیک و آسیایی و همچنین شرکت در اقداماتی

^۱ Policy

در عرصه اجرایی و دانشگاهی خطمشی گذاری در ایران نیز، کمتر مورد توجه واقع شده است (۱۷).

موفقیت ورزشکاران المپیک ایران محدود به چند رشته ورزشی است و در بسیاری از رشته‌های ورزشی به‌ویژه رشته‌های پر مدال، ورزش زنان و ورزش‌های تیمی به‌ندرت با مدال‌آوری همراه بوده است. اجرای ناقص و ناموفق خطمشی‌های کمیته ملی المپیک و از طرفی، پیشرفت و سرمایه‌گذاری روزافزون رقیب در توسعه ورزش، ممکن است، موقعیت فعلی ایران در رویدادهای المپیک متزلزل شده و به چالشی بزرگ برای ورزش کشور تبدیل شود (۲).

تحقیقات ارزیابی اجرای خطمشی در سازمان‌های ورزشی اندک است در ادامه به اختصار، یافته‌های برخی تحقیقات مرتبط با موضوع این تحقیق بررسی می‌شود. لیندسی و همکاران (۲۰۲۵) در تحلیل و ارزیابی خطمشی‌های ورزشی به چارچوب‌های ارزیابی خاص ورزش محور، مانند عوامل خطمشی ورزشی منجر به موفقیت، رویکردهای تحلیل گفتمان، شاخص‌های خطمشی محیطی، رویکردهای علمی برای ارزیابی خطمشی و گسترش رویکردهای گوناگون و متنوع برای تحلیل آینده خطمشی ورزشی اشاره کردند (۱۸). مونتیفیلد و همکاران (۲۰۲۵) در تحقیقی گزارش کردند، فقدان اجماع برای یک چارچوب تثبیت شده برای تجزیه و تحلیل ارزیابی خطمشی‌های ورزشی به طور کلی وجود دارد (۱۹). اکسیو و همکاران (۲۰۲۴) در مدل ارزیابی جامع ورزش‌های رقابتی چین گزارش کردند، ورزش چین با چالش‌های نابرابری در سرمایه‌گذاری‌های منطقه‌ای، مشارکت محدود در بازار، پیشرفت آهسته به سمت حرفه‌ای شدن ورزش و نوآوری‌های تکنولوژیک ناکافی مواجه است. علیرغم این چالش‌ها از سال ۲۰۱۳ تا ۲۰۲۰، سطح توسعه پایدار در ورزش‌های رقابتی در اکثر استان‌ها روند صعودی نشان داده است، به طوری که تنها چند استان با کاهش جزئی یا نوسانات جزئی مواجه شده‌اند (۲۰).

اجرای موفق خطمشی‌های کمیته ملی المپیک از اهمیت بالایی در توسعه ورزش برخوردار است. ضمن این که مرور مطالعات پیش از این تحقیق نیز بیانگر اهمیت وجود خطمشی و اجرای موفق آن است (۲). اما اگر خطمشی‌ها اجرا شود و اجرا ناقص و یا ناموفق باشد، موفقیت قابل توجهی حاصل نخواهد شد. بنابراین لازم است اجرای خطمشی‌ها مورد ارزیابی قرار گیرد تا با آگاهی از وضعیت و چگونگی اجرا، با اقدامات اصلاحی در راستای رفع نواقص و موانع به اجرای موفق خطمشی کمک شود.

اخیراً صاحب‌نظران و خطمشی‌گذاران به مرحله ارزیابی خطمشی توجه ویژه‌ای نشان داده‌اند و بر خلاف گذشته توجه و تمرکز به ارزیابی اجرای خطمشی سیر صعودی را می‌پیماید (۱۱). ارزیابی خطمشی، چه به‌عنوان یک علم دیده شود و یا هنر، دربرگیرنده تخمین، تطبیق و ارزیابی و ارزشیابی یک خطمشی، محتوا، نحوه اجرا، میزان دستیابی به اهداف و نتایج آن است (۱۲). در مرحله ارزیابی می‌توان عوامل مثبت و منفی را شناسایی کرد و تشخیص داد کدام عامل به تحقق اهداف کمک می‌کند و کدام یک از عوامل محدود کننده به‌شمار می‌آید (۱۳). ذی‌نفعان در بخش‌های مختلف فرایند خطمشی به دنبال بررسی چگونگی اجرای خط مشی‌ها هستند و آثار و پیامدهای خطمشی‌ها را ارزیابی می‌کنند تا چنانچه لازم باشد در آن تغییر ایجاد کنند (۱۴). در واقع ارزیابی از جمله مهمترین الزامات کمال‌بخش خطمشی‌های عمومی است که هدف آن اجرای دقیق و بهبود مستمر خطمشی‌هاست. زیرا ارزیابی بازخورد قابل قبولی ارائه دهد و تصویر روشنی پیش روی خطمشی‌گذاران قرار می‌دهد (۱۵).

ارزیابی گامی کلیدی در فرایندهای خطمشی‌گذاری است. با این وجود، بررسی مطالعات موجود در ادبیات خطمشی ورزشی حاکی از این است که به‌طور جامع و دقیق به ارزیابی خطمشی پرداخته نشده است تا شاخص‌های کلیدی و ویژه ارزیابی به ارزیابان ارائه شود (۱۶) و این مهم،

ارزیابی پیش از اجرا، ارزیابی حین اجرا و ارزیابی پس از اجرا دست یافتند (۲۵). دهبالایی و همکاران (۱۴۰۲) در تحقیق خود اشاره کردند، اهداف و استانداردهای خطمشی، منابع و ابزار خطمشی، مجریان خطمشی، سازمان مجری و عوامل برون سازمانی عوامل کلیدی ارزیابی اجرای خطمشی هستند (۲۶). ییلویی و همکاران (۱۴۰۱) در تحقیقی گزارش کردند، مقوله‌های آموزشی و یادگیری، توجه به هوادار، بودجه و مالی، رهبری و مدیریتی، ابزار و رفتار حرفه‌ای، پیش‌بینی و آینده‌نگری و بازاریابی و حامی‌گری به عنوان مقوله‌های کلیدی موثر در ارزیابی بهره‌وری باشگاه‌های حرفه‌ای هستند (۲۷). سلطانی (۱۳۹۸) در تحقیقی بیان کرد، نظام ملی ارزیابی باید به صورت گام‌به‌گام و با ایجاد آمادگی ارزیابی و فرهنگ ارزیابی در کشور اجرایی شود و بر اساس آن، خطمشی‌گذاران به تصویب قوانین و برنامه‌های ارزیابی‌پذیر، تعیین متولی ارزیابی، تدوین برنامه‌های عملیاتی ارزیابی‌پذیر، ایجاد پایگاه داده ارزیابی و انتشار تمام برنامه‌ها، شاخص‌ها و نتایج ارزیابی‌ها انجام شود (۲۸).

کمیته بین‌المللی المپیک، دارای اساسنامه، خطمشی‌ها و سیاست‌گذاری‌هایی است که کمیته‌های ملی المپیک کشورها از آن‌ها تبعیت می‌کنند. کمیته ملی المپیک جمهوری اسلامی ایران نیز برای موفقیت بیشتر در میدان‌های ورزشی، اهداف و خطمشی‌هایی دارد و از بدو تأسیس این سازمان در حال اجرا است و لازم است که اجرای خطمشی‌های کمیته ملی المپیک ارزیابی شود. از طرفی این دغدغه وجود دارد که آیا خطمشی‌ها با اجرای موفقیت‌آمیزی همراه است یا خیر؟ چرا که اگر اجرای خطمشی‌ها موفقیت‌آمیز باشد، توسعه ورزش‌های المپیکی را به همراه خواهد داشت. از سوی دیگر، برای انجام ارزیابی از اجرای خطمشی، لازم است سازمان از مدلی برخوردار باشد تا براساس آن ارزیابی انجام شود و نحوه ارزیابی و نقاط کلیدی ارزیابی را مشخص سازد تا ارزیابان بتوانند با ارزیابی مطلوب، کم و کیف اجرای خطمشی‌های کمیته ملی المپیک را آشکار کرده و اقدامات اصلاحی به نحو مطلوبی انجام شود.

محمدعلی و همکاران (۲۰۲۳) در ارزیابی عملکرد اجرای استراتژی در باشگاه‌های فوتبال عراق دریافتند، معیارهای چشم‌انداز مالی به‌عنوان مقوله کلیدی مطرح و با افزایش توجه همراه است، اما لازم است آموزش و جذب بازیکنان حرفه‌ای مورد توجه قرار گیرد. چرا که از وضعیت مناسبی برخوردار نیست (۲۱). حفصه و همکاران (۲۰۲۳) در تحقیقی گزارش کردند، خطمشی ورزشی پاکستان در سطح داخلی و بین‌المللی، تحت تأثیر ناکارآمدی مدیریت‌ها، ساختارهای سازمانی نامناسب و واگذاری هیأت‌های ورزشی است. همچنین فقدان سرمایه‌گذاری بخش دولتی و خصوصی و توزیع ناعادلانه بودجه نیز مانع از توانایی کشور در استفاده از ورزش به عنوان وسیله‌ای برای توسعه اجتماعی-اقتصادی شده است (۲۲). چن و همکاران (۲۰۱۸) در تحقیقی در زمینه ارزیابی خطمشی ورزشی به طراحی تجربی، ساختار ارزیابی، ارزیابی متمرکز و ارزیابی واقع‌گرایانه دست یافتند (۱۶). غلامی و همکاران (۱۴۰۴) در ارزیابی خطمشی‌های تربیت بدنی آموزش و پرورش به مؤلفه‌های ارزیابی خطمشی‌ها، اقدامات پیش از اجرا، ویژگی ارزیابان، اخلاق مداری، ارزیابی نقاط کلیدی، توجه به کارایی، جامع‌نگری، ارزیابی پیامدهای اجرای خطمشی و اقدامات اصلاحی دست یافتند (۲۳). ناطقی و قانعی (۱۴۰۴) در پژوهشی به وجود عوامل بیرونی و زمینه‌ای مؤثر در موفقیت خطمشی، موفقیت در فرایند خطمشی (طراحی و تدوین خطمشی)، موفقیت در اجرا و عملکرد خطمشی، موفقیت ذینفعان مختلف (بازیگران سیاسی، مجریان خطمشی و جامعه هدف و کاربران خطمشی) و حمایت ایشان از مراحل مختلف خطمشی و موفقیت در اثربخشی خطمشی در طول زمان؛ می‌توان انتظار موفقیت خطمشی عمومی را در بلندمدت داشت (۲۴). مهکویی و همکاران (۱۴۰۳) در ارزیابی اجرای خطمشی‌های سند راهبردی فدراسیون فوتبال به مؤلفه‌های ارزیابی درون سازمانی، ارزیابی برون سازمانی، اقدامات اصلاحی در ارزیابی‌ها، پیش‌نیازهای ارزیابی، ویژگی ارزیابان، فرهنگ ارزیابی، ارزیابی نقاط کلیدی، اخلاقی بودن، توجه به اصلاح، جامع‌نگری،

مفاهیم به دست آمده، یکسان سازی و جمع بندی انجام شد و تعداد کدها پس از جمع بندی و یکسان سازی به ۵۱ مورد کاهش یافت. در مرحله بعد، پنل دلفی تشکیل شد و به منظور بازنگری، ویرایش، اضافه نمودن مفهوم جدید و یا حذف موارد کم اهمیت و یا بی ارتباط، داده‌ها در اختیار اعضای پنل دلفی قرار گرفت. پس از تجزیه و تحلیل داده‌ها در راند اول (مرتب اول)، نظرات اصلاحی داده شد و داده‌ها از ۵۱ مفهوم (شاخص) به ۴۹ مورد کاهش داده شد. در واقع، عوامل کم اهمیت و یا بی ارتباط حذف شد. در ادامه برای بازنگری در مرتبه دوم، داده‌ها، دوباره در اختیار پنل دلفی قرار گرفت و اصلاحات لازم انجام شد. موارد مشابه یکسان سازی شد و تعداد شاخص‌ها به ۴۷ مورد کاهش یافت. در مرتبه سوم، نیز با حذف یک کد دیگر، توافق نهایی پنل دلفی (توافق بیش از ۸۰ درصد اعضا) بر اثرگذاری ۴۶ شاخص برای ارزیابی اجرای خطمشی‌های کمیته ملی المپیک حاصل شد. در آخرین مرتبه (راند چهارم) به منظور دسته بندی شاخص‌ها در قالب مؤلفه‌ها و ابعاد، شاخص‌های استخراج و نهایی شده، مجدداً برای اعضای پنل دلفی ارسال شد و شاخص‌ها در قالب مؤلفه‌های بستر سازی ارزیابی، شایستگی ارزیابان، ارزیابی از صلاحیت مجریان، اخلاق مداری، توجه به کارایی، ارزیابی نقاط کلیدی، جامعیت ارزیابی، ارزیابی میزان یکپارچگی فرایندها، ارزیابی نتیجه‌گرا و ارزیابی فرایندگرا و اصلاحی دسته بندی شدند و این مؤلفه‌ها در ابعاد پیش نیازهای ارزیابی، الزامات حین ارزیابی، ارزیابی‌های تکوینی و ارزیابی پیامدنگر قرار گرفتند. سپس ترتیب و اهمیت عوامل و همچنین تهیه پرسشنامه انجام شد و در نهایت توافق کلی اعضا، حاصل گردید.

یافته‌ها

اولین یافته‌های پژوهش حاضر، ویژگی‌های دموگرافی نمونه پژوهش بود که در نتایج در جدول شماره ۱ درج شده است.

بنابراین با توجه به تحقیقات اندک در زمینه خطمشی گذاری و ارزیابی از اجرای خطمشی در سازمان ورزشی و فقدان تحقیقی در زمینه مدل ارزیابی اجرایی خطمشی در کمیته ملی المپیک جمهوری اسلامی ایران، این پژوهش با هدف شناسایی شاخص‌ها و مؤلفه‌های ارزیابی اجرای خطمشی در کمیته ملی المپیک جمهوری اسلامی ایران صورت گرفت.

روش شناسی پژوهش

این تحقیق به لحاظ هدف، کاربردی است که با روش کیفی انجام شد. مشارکت کنندگان در بخش کیفی، شامل ۱۹ نفر از متخصصان و صاحب نظران ورزش‌های المپیک (مسئولان سابق و فعلی کمیته ملی المپیک، فدراسیون‌ها و سرپرستان تیم‌های اعزامی به مسابقات المپیک) بود که براساس تخصص، تجربه، تسلط نظری، دسترسی و تمایل به صورت غیر تصادفی و هدفمند و نیز براساس سطح تحصیلات، سابقه مدیریت و تألیفات (کتاب و یا مقاله) انتخاب شدند.

داده‌های پژوهش حاضر به صورت مطالعه کتابخانه‌ای، اینترنتی، روش پرسشنامه و همچنین نظر خواهی از مشارکت کنندگان به صورت مصاحبه‌های عمیق و نیمه ساختارمند به دست آمد. به این صورت که داده‌های حاصل از مرور ادبیات و مصاحبه‌های باز، با مشارکت کنندگان، با روش تحلیل محتوا و کدگذاری باز، مبانی اساسی استخراج گردید. داده‌های اولیه تعداد ۶۷ مفهوم (کد) بود. پس از آن، محتوای مصاحبه‌ها و ادبیات پیشینه به ۵ نفر از مشارکت کنندگان که بالاترین سطح تحصیلات دانشگاهی (دکتری) را داشتند، برای درستی استخراج کدها و رفع برخی ابهام‌ها برگشت داده شد و با اصلاح جزئی تأیید شد و همچنین برای تعیین میزان پایایی، کدهای استخراج شده توسط دو کدگذار به غیر از مشارکت کنندگان و گروه تحقیق بازبینی شد و موارد اصلاحی اعمال شد. سپس توسط گروه تحقیق،

جدول ۱. ویژگی‌های نمونه تحقیق

درصد	فراوانی	ویژگی‌های جمعیت شناختی	
۶۸	۱۳	مرد	جنسیت
۳۲	۶	زن	
۵۳	۱۰	کارشناسی ارشد	تحصیلات
۴۷	۹	دکتری	
۵	۱	کمتر از ۱۰ سال	سابقه کار
۹۵	۱۸	بالای ۱۰ سال	

شده است که این مفاهیم از ادبیات پیشینه تحقیق، متون مصاحبه‌ها و یا هردو (ادبیات پیشینه و متون مصاحبه‌ها) استخراج شده است.

با بررسی کتابخانه‌ای و نظرات خبرگان ورزش‌های المپیکی و استفاده از روش دلفی ۴۶ شاخص اثرگذار بر ارزیابی اجرای خطمشی‌های کمیته ملی المپیک شناسایی شد. نتایج در جدول شماره ۲ درج شده است و مشخص

جدول ۲. چگونگی استخراج کدهای ارزیابی اجرای خطمشی‌های کمیته ملی المپیک

کد آیتم	شاخص	از متن کدهای پیشینه مصاحبه‌ها مشترک تحقیق
A1	تعهد ارزیابان به اصول ارزیابی	*
A2	دانش و شایستگی ارزیابان در ارزیابی‌ها	*
A3	شناسایی چالش‌ها و موانع اجرای موفق خطمشی‌ها در ارزیابی‌های پس از اجرای خطمشی‌ها	*
A4	اقدامات اصلاحی حاصل از نتایج ارزیابی‌ها	*
A5	فرهنگ ارزیابی در مدیران و کارشناسان فدراسیون‌ها و کمیته ملی المپیک	*
A6	تعیین ارزیابان خبره و مسلط به خطمشی‌ها	*
A7	تعیین شاخص‌های ارزیابی	*
A8	تربیت ممیزین ارزیاب متخصص	*
A9	ویژگی‌های شخصی ارزیابان	*
A10	ارزیابی از میزان آگاهی مدیران، مجریان و ذینفعان از خطمشی‌های کمیته ملی المپیک	*
A11	رعایت حریم شخصی افراد مسئول واحدهای مورد ارزیابی	*
A12	فقدان تأثیرپذیری از جو پیرامون در حین ارزیابی‌ها	*
A13	فقدان سوگیری ارزیابان در ارزیابی‌ها	*
A14	قضاوت منصفانه در ارزیابی اجرای خطمشی‌ها	*
A15	اولویت‌بندی شاخص‌های کلیدی خطمشی‌ها در نظام ارزیابی	*
A16	مستندسازی و بایگانی ارزیابی‌ها جهت رجوع احتمالی در آینده	*
A17	توجه به انسجام بین سازمانی در اجرای خطمشی‌های ورزش‌های المپیکی در ارزیابی‌ها	*
A18	ارزیابی میزان همسویی اهداف و اقدامات توسعه‌ای فدراسیون‌ها با اهداف کمیته ملی المپیک	*
A19	توسعه مدیریت دانش ارزیابی در ورزش‌های المپیکی	*
A20	ابهام زدایی و شفافیت در فهم خطمشی‌های کمیته ملی المپیک	*
A21	تسلط ارزیابان بر خطمشی‌های کمیته ملی المپیک و چگونگی اجرای آن‌ها	*
A22	ارزیابی و توسعه وحدت مدیریت، پیش از اجرای خطمشی‌های توسعه ورزش‌های المپیکی	*
A23	ارزیابی از تصمیمات و مصوبات چگونگی اجرای خطمشی‌ها با بهره‌گیری از تجارب گذشته	*
A24	ارزیابی میزان هم‌سویی تصمیمات اجرایی فدراسیون‌ها با خطمشی‌های کمیته ملی المپیک	*
A25	ارزیابی مصوبات هیأت اجرایی کمیته ملی المپیک و مجمع به‌لحاظ قابلیت ارزیابی	*

A26	توجه به ارزش‌های انسانی و اسلامی در حین ارزیابی‌ها	*
A27	ارزیابی کیفی مدال‌آوری‌ها به نسبت تعداد سهمیه‌های المپیکی	*
A28	ارزیابی تعداد کسب سهمیه ورزشکاران المپیکی	*
A29	آسیب شناسی فرایندهای اجرای خطمشی‌های کمیته ملی المپیک	*
A30	بازخورد از ارزیابی‌ها جهت تحلیل و تصمیم	*
A31	ارزیابی به موقع در حین اجرای خطمشی‌ها از بخش‌های مختلف کمیته ملی المپیک	*
A32	اولویت‌بندی در ارزیابی‌ها با توجه به میزان اثرگذاری و اهمیت اجرا	*
A33	سریع و کم هزینه بودن ارزیابی	*
A34	اصلاح به موقع پس از ارزیابی از فرایند حین اجرای خطمشی‌ها	*
A35	ارزیابی از چگونگی فرایند توسعه ورزش‌های المپیکی در چارچوب وظایف کمیته ملی المپیک	*
A36	ارزیابی از چگونگی فرایند توسعه فنی تیم‌ها و ورزشکاران المپیکی در چارچوب اختیارات کمیته ملی المپیک	*
A37	پایش ادواری نقاط کلیدی خطمشی‌های کمیته ملی المپیک در هنگام ارزیابی‌ها	*
A38	شناسایی اقدامات کلیدی حین اجرای خطمشی و اقدام به ارزیابی	*
A39	تحکیم رویکرد اصلاح در نقاط کلیدی به جای مچ‌گیری حین ارزیابی	*
A40	توجه به عوامل اثرگذار محیطی در اجرای خطمشی‌های کمیته ملی المپیک	*
A41	ایجاد نظام جامع نظارت در اجرای خطمشی‌های کمیته ملی المپیک	*
A42	ارزیابی از طریق پیمایش‌های میدانی	*
A43	توسعه خودارزیابی مجربان در اجرای موفق خطمشی‌ها	*
A44	ارزیابی از میزان تحقق تصمیمات مشترک فدراسیون‌ها و کمیته ملی المپیک در اجرای خطمشی‌ها	*
A45	توجه به وحدت رویه در اقدامات توسعه‌ای ورزش‌های المپیکی در ارزیابی‌ها	*
A46	ارزیابی کمی مدال‌آوری‌ها نسبت به ادوار گذشته	*

در مرحله (راند) سوم پنل تخصصی دلفی، شاخص‌های نهایی شده در ابعاد الزامات پیش از اجرا، الزامات حین ارزیابی، ارزیابی‌های تکوینی (ارزیابی حین اجرا) و اقدامات پس از ارزیابی اجرای خطمشی‌ها، در قالب ۱۰ مؤلفه دسته بندی شد. جدول شماره ۳ ابعاد، مؤلفه‌ها و شاخص‌ها نشان می‌دهد.

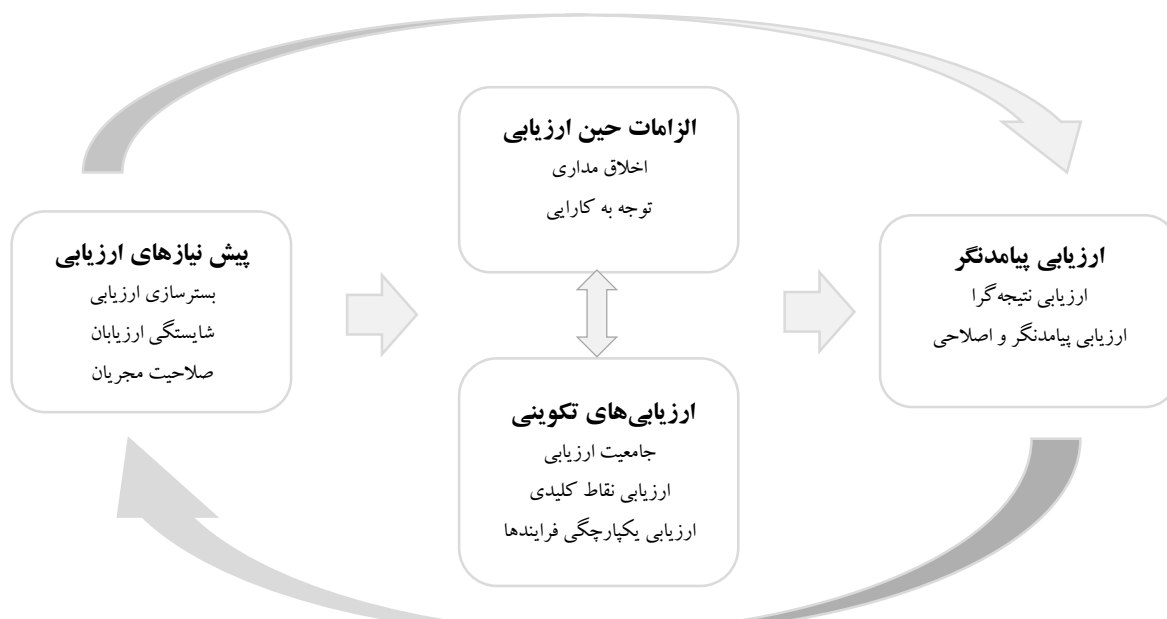
جدول ۳. ارزیابی اجرای خطمشی‌های کمیته ملی المپیک

زمان ارزیابی	مؤلفه‌ها	شاخص‌ها
پیش نیازهای ارزیابی	بسترسازی ارزیابی	اولویت‌بندی شاخص‌های کلیدی خطمشی‌ها در نظام ارزیابی
		تعیین ارزیابان خبره و مسلط به خطمشی‌ها
		تعیین شاخص‌های ارزیابی
		تربیت ممیزین ارزیاب متخصص
		توسعه مدیریت دانش ارزیابی در ورزش‌های المپیکی
	شایستگی ارزیابان	ابهام زدایی و شفافیت در فهم خطمشی‌های کمیته ملی المپیک
		تسلط ارزیابان بر خطمشی‌های کمیته ملی المپیک و چگونگی اجرای آن‌ها
		تعهد ارزیابان به اصول ارزیابی
		دانش و شایستگی ارزیابان در ارزیابی‌ها
		ویژگی‌های شخصیتی ارزیابان
صلاحیت مجربان	ارزیابی از میزان آگاهی مدیران، مجربان و ذینفعان از خطمشی‌های کمیته ملی المپیک	
	فرهنگ ارزیابی در مدیران و کارشناسان فدراسیون‌ها و کمیته ملی المپیک	
		ارزیابی و توسعه وحدت مدیریت، پیش از اجرای خطمشی‌های توسعه ورزش‌های المپیکی

قابلیت ارزیابی تصمیمات اجرایی (پیش از اجرا)	ارزیابی از تصمیمات و مصوبات چگونگی اجرای خط‌مشی‌ها با بهره‌گیری از تجارب گذشته
	ارزیابی میزان هم‌سویی تصمیمات اجرایی فدراسیون‌ها با خط‌مشی‌های کمیته ملی المپیک
اخلاق مداری	ارزیابی مصوبات هیأت اجرایی کمیته ملی المپیک و مجمع به‌لحاظ قابلیت ارزیابی
	توجه به ارزش‌های انسانی و اسلامی در حین ارزیابی‌ها
	رعایت حریم شخصی افراد مسئول واحدهای مورد ارزیابی
	فقدان تأثیرپذیری از جو پیرامون در حین ارزیابی‌ها
الزامات حین ارزیابی	فقدان سوگیری ارزیابان در ارزیابی‌ها
	قضاوت منصفانه در ارزیابی اجرای خط‌مشی‌ها
	ارزیابی به موقع در حین اجرای خط‌مشی‌ها از بخش‌های مختلف کمیته ملی المپیک
	اولویت‌بندی در ارزیابی‌ها با توجه به میزان اثرگذاری و اهمیت اجرا
	سریع و کم هزینه بودن ارزیابی
توجه به کارایی	اصلاح به‌موقع پس از ارزیابی از فرایند حین اجرای خط‌مشی‌ها
	ارزیابی از چگونگی فرایند توسعه ورزش‌های المپیکی در چارچوب وظایف کمیته ملی المپیک
	ارزیابی از چگونگی فرایند توسعه فنی تیم‌ها و ورزشکاران المپیکی در چارچوب اختیارات کمیته ملی المپیک
ارزیابی نقاط کلیدی	پایش ادواری نقاط کلیدی خط‌مشی‌های کمیته ملی المپیک در هنگام ارزیابی‌ها
	شناسایی اقدامات کلیدی حین اجرای خط‌مشی و اقدام به ارزیابی
	تحکیم رویکرد اصلاح در نقاط کلیدی به جای مچ‌گیری حین ارزیابی
	توجه به عوامل اثرگذار محیطی در اجرای خط‌مشی‌های کمیته ملی المپیک
جامعیت ارزیابی‌های تکوینی	ایجاد نظام جامع نظارت در اجرای خط‌مشی‌های کمیته ملی المپیک
	ارزیابی از طریق پیمایش‌های میدانی
	توسعه خودارزیابی مجریان در اجرای موفق خط‌مشی‌ها
ارزیابی میزان یکپارچگی فرایندها	مستندسازی و بایگانی ارزیابی‌ها جهت رجوع احتمالی در آینده
	توجه به انسجام بین سازمانی در اجرای خط‌مشی‌های ورزش‌های المپیکی در ارزیابی‌ها
	ارزیابی میزان هم‌سویی اهداف و اقدامات توسعه‌ای فدراسیون‌ها با اهداف کمیته ملی المپیک
ارزیابی پیامدنگر	ارزیابی از میزان تحقق تصمیمات مشترک فدراسیون‌ها و کمیته ملی المپیک در اجرای خط‌مشی‌ها
	توجه به وحدت رویه در اقدامات توسعه‌ای ورزش‌های المپیکی در ارزیابی‌ها
	ارزیابی کمی مدال آوری‌ها نسبت به ادوار گذشته
	ارزیابی کیفی مدال آوری‌ها به نسبت تعداد سهمیه‌های المپیکی
فرایندها و اصلاحی	ارزیابی تعداد کسب سهمیه ورزشکاران المپیکی
	آسیب شناسی فرایندهای اجرای خط‌مشی‌های کمیته ملی المپیک
	بازخورد از ارزیابی‌ها جهت تحلیل و تصمیم
	شناسایی چالش‌ها و موانع اجرای موفق خط‌مشی‌ها در ارزیابی‌های پس از اجرای خط‌مشی‌ها
	اقدامات اصلاحی حاصل از نتایج ارزیابی‌ها

بر اساس نتایج حاصل شده مدل تحقیق ترسیم گردید.

در شکل شماره ۱ مدل ارزیابی اجرای خط‌مشی‌های کمیته ملی المپیک نمایش داده شده است.

شکل ۱. مدل ارزیابی اجرای خط‌مشی‌های کمیته ملی المپیک

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از انجام این تحقیق، تدوین مدل ارزیابی اجرای خط‌مشی‌های کمیته ملی المپیک بود. یافته‌ها نشان داد، در مدل ارزیابی اجرای خط‌مشی‌های کمیته ملی المپیک، ۴۶ شاخص در قالب مؤلفه‌های بستر سازی ارزیابی، ویژگی ارزیابان، ارزیابی مجریان، اخلاق مداری، توجه به کارایی، ارزیابی نقاط کلیدی، جامعیت ارزیابی، ارزیابی میزان یکپارچگی فرایندها، ارزیابی نتیجه‌گرا و ارزیابی فرایندگرا و اصلاحی دسته بندی شدند و این مؤلفه‌ها در ابعاد پیش‌نیازهای ارزیابی، الزامات حین ارزیابی، ارزیابی‌های تکوینی و ارزیابی پیامدنگر قرار گرفتند. در ادامه به تفکیک، مؤلفه‌های ابعاد ارزیابی خط‌مشی‌ها بررسی می‌شود.

براساس یافته‌ها در بُعد پیش‌نیازهای ارزیابی، مؤلفه‌های بستر سازی ارزیابی، شایستگی ارزیابان، صلاحیت مجریان و کفایت تصمیمات اجرایی به دست آمد. این یافته‌ها با یافته‌های حفصه و همکاران (۲۰۲۳) (۲۲)، غلامی و همکاران (۱۴۰۴) (۲۳)، مهکویی و همکاران (۱۴۰۳) (۲۵) و دهبالایی و همکاران (۱۴۰۲) (۲۶) همخوان است. در کمیته ملی المپیک، خط‌مشی‌ها در حال اجرا است. اما برای

ارزیابی از اجرای خط‌مشی‌ها و در نهایت ارائه پیشنهادات اصلاحی، لازم است تا در وهله اول شرایط لازم برای ارزیابی مطلوب فراهم شود. از طرفی اگر قرار است از اجرای خط‌مشی‌ها ارزیابی شود، لازم است یک گام در چرخه خط‌مشی‌گذاری به عقب برگشته و پیش‌نیازهای ارزیابی که در این تحقیق، وضعیت و ویژگی‌های ارزیابان به لحاظ شایستگی آن‌ها در تسلط بر خط‌مشی‌ها و تعهد آن‌ها ارزیابی شود و نیز از نظر چگونگی فرایندهای مدیریتی و تخصص و توانایی مدیران کمیته ملی المپیک، سرپرستان کاروان‌های اعزامی به بازی‌های المپیک و مسئولان مرتبط با ورزش‌های المپیکی در فدراسیون‌ها مورد ارزیابی قرار گیرد. همچنین علاوه بر این که خط‌مشی‌های کلی کمیته ملی المپیک به‌عنوان اهداف مندرج در اساسنامه وجود دارد و به‌عنوان سند بالادستی به آن رجوع می‌شود، تصمیماتی نیز در زمینه عملیات اجرایی، بودجه سالانه و غیره در هیأت اجرایی کمیته ملی المپیک، کمیسیون‌ها و جلسات مشترک این کمیته با فدراسیون‌ها و وزارت ورزش و جوانان گرفته می‌شود. در این رابطه لازم است، تصمیمات و اهداف، شفاف، قابل دستیابی و قابل ارزیابی و اندازه‌گیری باشند و نیز همسو با خط‌مشی‌های کمیته ملی المپیک باشند.

همخوان است. با توجه به صرف وقت و هزینه در ارزیابی‌ها بدیهی است که در ارزیابی‌ها نباید بر موارد کم اهمیت تمرکز کرد. بلکه ضرورت دارد نقاط حساس اجرای خطمشی‌های کمیته ملی المپیک تعیین شود و نسبت به ارزیابی‌ها براساس شاخص‌ها و معیارهای قابل سنجش اقدام شود. در این رابطه لازم است پایش ادواری نقاط کلیدی خطمشی‌ها در ارزیابی‌ها و تحکیم رویکرد اصلاح در نقاط کلیدی به جای مچ‌گیری حین ارزیابی مورد توجه قرار گیرد. همچنین در سیستم نظام ارزیابی کمیته ملی المپیک و در ارزیابی‌های خطمشی‌های کمیته ملی المپیک ممکن است اقداماتی براساس تجربیات گذشته انجام شود. علاوه بر مستندسازی و نگهداری تجربیات برای بهره‌گیری در آینده، تجربیات ارزیابی‌ها و نتایج حاصل از آن‌ها اگر بایگانی و حفظ شوند در آینده، مورد استفاده قرار خواهند گرفت. در اجرای خطمشی‌های کمیته ملی المپیک، فدراسیون‌های ورزش‌های المپیک، کمیته ملی المپیک و وزارت ورزش و جوانان ایفای نقش می‌کنند. هرچند که نقش باشگاه‌ها را هم نمی‌شود در توسعه ورزش و مدال آوری‌ها انکار کرد. اگر انسجام بین سازمانی و یکپارچگی تصمیمات و اقدامات وجود نداشته باشد، اقدامات جداگانه و منفک از یکدیگر موجب کاهش کارایی و توسعه ورزش می‌شود و در اجرای موفقیت آمیز خطمشی‌های کمیته ملی المپیک خلل وارد می‌شود. در این میان ضمن حفظ وحدت رویه و انسجام بین سازمانی بین کمیته ملی المپیک و فدراسیون‌های ورزشی در ارزیابی‌ها هم لازم است به این مقوله‌ها توجه شود. بنابراین لازم است که ارزیابان، میزان همسویی اقداماتی که فدراسیون‌ها انجام می‌دهند با اهداف کمیته ملی المپیک را مورد سنجش و ارزیابی قرار دهند. همچنین تعداد جلسات مشترک و تعداد تفاهم‌های بین فدراسیون‌های ورزشی با کمیته ملی المپیک، گویای میزان انسجام بین سازمانی در تصمیمات مشترک است. از اینرو در این زمینه لازم است دقت شود و پیشنهادات اصلاحی به مدیران کمیته ملی المپیک ارائه شود.

بدیهی است که اگر تصمیمات اجرایی، سنجیده و قابل دستیابی نباشند و یا مجریان خطمشی‌ها صلاحیت‌های لازم را نداشته باشند، در ارزیابی اجرای خطمشی‌ها، نتایج قابل اتکایی حاصل نمی‌شود. بنابراین لازم است به مرحله قبل از اجرای خطمشی‌ها توجه شود و ضمن انتخاب ارزیابان متخصص و پرورش و تربیت آن‌ها، ویژگی مجریان به‌لحاظ توانمندی در اجرای خطمشی‌های کمیته ملی المپیک و همسویی تصمیمات فرایندهای اجرایی با مأموریت‌ها و اهداف کمیته ملی المپیک مورد ارزیابی و بازبینی قرار گیرد. یافته‌ها نشان داد مؤلفه‌های اخلاق مداری و توجه به کارایی، الزاماتی هستند که لازم است در حین ارزیابی مورد توجه قرار گیرند. این یافته‌ها با یافته‌های تحقیقات غلامی و همکاران (۱۴۰۳) (۲۳)، مهکویی و همکاران (۱۴۰۳) (۲۵) و دهبالایی و همکاران (۱۴۰۲) (۲۶) همخوان است. رعایت اخلاق موجب کاهش نارضایتی‌ها خواهد شد و در آینده اصلاحات خطمشی‌ها و حتی ارزیابی‌ها با موفقیت بیشتری همراه خواهد شد. ممکن است برخی از مدیران در انجام وظایف خود، قصور و یا اشتباهاتی داشته باشند. بنابراین توجه به ارزش‌های انسانی و حفظ شأن و حیثیت افراد اهمیت دارد. نکته دیگر این‌که چارچوب ارزیابی باید مشخص باشد و به‌هیچ وجه ارزیابی‌ها به حریم شخصی افراد وارد نشود و در محدوده وظایف شغلی منصف بودن ارباب اهمیت دارد. علاوه بر این‌ها در حین ارزیابی‌ها لازم است به اثربخش و کارایی ارزیابی توجه شود. بدیهی است لازم است از انجام ارزیابی‌های بی اهمیت پرهیز شود. در این رابطه لازم ارزیابان توجه داشته باشند که ارزیابی با در نظر گرفتن اولویت‌ها و در بهترین زمان ممکن انجام شود.

براساس یافته‌ها در بُعد ارزیابی تکوینی مؤلفه‌های جامعیت ارزیابی، ارزیابی نقاط کلیدی و ارزیابی یکپارچگی فرایندها حاصل شده است. این یافته‌ها با یافته‌های اکسیو و همکاران (۲۰۲۴) (۲۰)، چن و همکاران (۲۰۱۸) (۱۶)، غلامی و همکاران (۱۴۰۴) (۲۳)، مهکویی و همکاران (۱۴۰۳) (۲۵) و دهبالایی و همکاران (۱۴۰۲) (۲۶)

و حتی تصمیمات انجام می‌شود و در نهایت به توسعه ورزش و افزایش و استمرار مدال آوری‌ها کمک می‌کند. کمیته ملی المپیک، برای ارزیابی از خطمشی‌ها و نحوه اجرای آن‌ها نیازمند مدلی بود تا بتواند به ارزیابی مطلوب بپردازد. مدل تحقیق حاضر، شاخص‌ها و مؤلفه‌های ارزیابی پیش از اجرا، حین اجرا و پس از اجرا را مشخص کرده است و بینش جدیدی به مدیران می‌دهد تا بهتر بتوانند به ارزیابی از اجرای خطمشی‌ها بپردازند.

یافته‌ها نشان داد ارزیابی نقاط کلیدی یکی از اثرگذارترین مؤلفه‌ها در ارزیابی اجرای خطمشی‌های کمیته ملی المپیک است. بنابراین پیشنهاد می‌شود با بهره‌گیری از نظرات خبرگان و ذینفعان و نیز مدیران فدراسیون‌های ورزش‌های المپیکی، نقاط حساس و مهم اجرای خطمشی‌ها تعیین شود تا در ارزیابی‌ها در اولویت قرار گیرند و پس از مشخص کردن شاخص‌ها و معیارهای ارزیابی، نسبت به ارزیابی نقاط کلیدی خطمشی‌ها به صورت دوره‌ای توسط ارزیابان متخصص مورد ارزیابی قرار گیرد و اقدامات اصلاحی انجام شد. همچنین یافته‌ها نشان داد توجه به کارایی در اثربخش بودن و رفع نواقص اجرای خطمشی‌های کمیته ملی المپیک دارای اهمیت است. بنابراین ارزیابی به موقع، سریع و کم هزینه بودن ارزیابی‌ها مورد تأکید و پیشنهاد این تحقیق است.

یافته‌ها نشان داد، در بُعد ارزیابی پیامدنگر که در واقع ارزیابی پس از اجرا به‌شمار می‌رود، در اجرای خطمشی‌های کمیته ملی المپیک، معطوف به ارزیابی نتیجه‌گرا و ارزیابی فرایندگرا و اصلاحی است. اکسیو و همکاران (۲۰۲۴) به نتایج توسعه‌ای در ورزش چین تمرکز کرده‌اند (۲۰) و همچنین غلامی و همکاران (۱۴۰۳) (۲۳) و مهکویی و همکاران (۱۴۰۳) (۲۵)، ارزیابی پس از اجرا را مد نظر قرار داده‌اند. در بازی‌های المپیک، پس از اتمام هر دوره، تعداد مدال‌های هر کشوری مشخص می‌شود. حتی مقام‌های کسب شده چهارم به بعد هم در برخی از رشته‌ها مشخص می‌شود. در این زمینه دو نوع ارزیابی انجام می‌شود. یکی ارزیابی مدال‌های کسب شده نسبت به دوره قبل و دوم این‌که تعداد مدال‌ها براساس تعداد مشارکت کنندگان و تیم‌ها به نسبت دوره قبل ارزیابی و سنجیده می‌شود. چنین اقداماتی در ارزیابی‌های بازی‌های المپیکی و نیز نتایج هر یک از رشته‌های فدراسیون ورزشی نسبت به دور قبل نتیجه‌گرایی در کوتاه مدت است. هرچند که بی اهمیت نیست و نباید نتیجه‌گرایی مورد غفلت واقع شود اما تمرکز بر رویکرد فرایندگرا در درازمدت به نتایج پایدار و استمرار و افزایش افتخارات و نیز توسعه بیش از پیش ورزش در جامعه منجر می‌شود. در این رابطه نیاز است فرایندهای اجرای خطمشی‌های کمیته ملی المپیک آسیب شناسی شود و موانع و مشکلات احصا شده و در راستای کاهش یا رفع موانع اقدام شود. نتایج و بازخوردهای ارزیابی برای تحلیل و تصمیم برای اصلاحات در اختیار مدیران کمیته ملی المپیک، مسئولان کمیسیون‌ها و هیأت اجرایی قرار گیرد.

بازی‌های المپیک به یکی از بزرگترین و مهمترین رویدادهای ورزشی تبدیل شده است. در ایران نیز با ایجاد و تأسیس کمیته ملی المپیک، توجه زیادی به بازی‌های المپیک می‌شود. در همین راستا خطمشی‌های کمیته ملی المپیک اجرا می‌شود. این که آیا خطمشی‌های کمیته ملی المپیک به خوبی و با موفقیت اجرا می‌شود یا خیر، ضرورت انجام ارزیابی از اجرای این خطمشی‌ها را آشکار کرده است. چرا که در ارزیابی اقدامات اصلاحی در انجام امور و فعالیت‌ها

Reference

1. Zareian, H; Fasenqeri, E; Afrouzeh, M S; Tabesh, S. Studying and prioritizing sports factors affecting the success of athletes from Tehran province to obtain a quota for the 2020 Tokyo Olympic Games, *Strategic Studies of Sports and Youth*, 2023, 22(59), 451-474. (Persian)
2. Zarei, M; Nozari, V; Amirhosseini, S E. Presenting a model for implementing the policies of the National Olympic Committee of Iran with an interpretative structural approach, *Physiology and Management Research in Sport*, 2023, 15(2), 79-97. (Persian)
3. Sadeghi Nasab, E; Hamidi, M; Sajjadi, S N. The legacy of Iran's presence in the Olympics, PhD thesis, University of Tehran, Regional Campuses-Kish International Campus, 2023. (Persian)
4. Mafi, H. & Khasto, M. Studying the Impact of the Olympic Games on the Socio-Economic and Environmental Structure of Host Cities, Fifth National Conference on Architecture and Urban Planning of Iran in the Transition of Works and Ideas, Qazvin, 2018. (Persian)
5. National Olympic Committee. Website of the National Olympic Committee of the Islamic Republic of Iran, 2021. (Persian)
 6. Coyer, K., & Hintz, A. Developing the “third sector”: Community media policies in Europe. In *Media Freedom and Pluralism*. Central European University Press, 2022, 17(1), 275-298
7. Birkland, A. An Introduction to the Policy Process Theories, Concepts, and Models of Public Policy Making, 5th Edition, Copyright Year 2020, ISBN 9781138495616, Published July 3, 2020 by Routledge, 448 Pages 38 Color & 7 B/W Illustrations.
8. Hirsch, C. Makers and shapers of environmental policy making: Power and participation in forest legislation in Bolivia, *Journal of Rural Studies*, 2017, 50(4): 148-158
9. Moradi, V; Mohammadi Zadeh, CH; Farhadi, A. Designing and Explaining the Financial Banking Police Evaluation Model, *Journal of Islamic Economics and Banking*, 2023, 44, 81-110
10. Stillman, R. *Public Administration (Concept and Cases)*. Houghton Mifflin, 2021
11. Alvani, S M. & Shalviri, M. *Implementing public policy*. Tehran: Center for Public Management Education, 2018. (Persian)
12. Ramazan Shams, A H; Hamidi, K; Esmaeili, A R; Beheshtifar, M, Model for Evaluating Public Security and Law Enforcement Command Policies of the Islamic Republic of Iran, *Journal of Law and Order and Security*, 2021, 15(1), 79-106. (Persian)
13. Bavili, Sh; Daneshfard, K; Aghamohammadi, D. Presenting a Model for Evaluating Iranian Higher Education Policies Based on the General Policies of the System in the Field of Education, *Strategic Management Studies of National Defense*, 2022, 6(27), 95-124. (Persian)
 14. Howlett, M; Mukherjee, I. Policy formulation: where knowledge meets power in the. In *Handbook of policy formulation*: Edward Elgar Publishing. 2017.
15. De La Cruz, Pablo and et al. Indicators of well-being among indigenous peoples of the Colombian Amazon: Tensions between participation in public policy making and autonomy. *Environmental and Sustainability Indicators*. 2020, Volume 7
 16. Chen, sh. Sport policy evaluation: what do we know and how might we move forward? *International Journal of Sport Policy and Politics*, 2018, 10(6):1-19
17. Mohammadi, M; Vaezi, R; Sharifzadeh, F; Sadeghi, M. Model for evaluating tax policies in Iran; Case study of value-added tax policy, PhD thesis, Allameh Tabatabaei University, 2016. (Persian)
18. Lindsey, I., Whigham, S. & Keech, M. Analysing the content of sport policies: disciplinary approaches and new directions, *International Journal of Sport Policy and Politics*, 2025, Volume 17, Issue 1
19. Mountifield, Ch. Policy analysis in sport: a review of mainstream meso-level frameworks and developing more sustainable policy for grassroots sport, National Library of medicine. 2025, doi: [10.3389/fspor.2025.1529906](https://doi.org/10.3389/fspor.2025.1529906)

20. Xu K, Lin H, Qiu J. Constructing an evaluation model for the comprehensive level of sustainable development of provincial competitive sports in China based on DPSIR and MCDM. PLoS ONE , 2024,19(4): e0301411. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0301411>
21. Mohammad Ali A M, Abdulzahra A N, Isam Khbela S. Measuring the Strategic Performance of Football Clubs Using the Balanced Score Card Technique. *Ann Appl Sport Sci*, 2023, 11 (1), 1-9
22. Hafsa, A., Richard, W., Geoff, D. Sport policy in Pakistan, *International Journal of Sport Policy and Politics*, 2023, 15(3), 563-575
23. Gholami, M; Amirhosseini, S E. & Nozari, V. Identifying indicators and components for evaluating the implementation of physical education policies in education, *Second National Conference on Modern Research in Sport Sciences*, Marvdasht, 2024. (Persian)
24. Nateghi, M.; Ghanei, R. Explaining the Dimensions and Indicators of Public Policy Success, Journal of Governance Knowledge, 2025, 6, 64-86. (Persian)
25. Mahkoui, F; Abdi, K, Iranban, J. Provide Model of Implementation of Strategic Document Implementation of the Iranian Football Federation, *Doctoral Resolution, Sport Management, Islamic Azad University of Shiraz Branch*. 2024, (Persian)
26. Dehbalai, M; Memarzadeh Tehran, Gh; Daneshfard, K. Key factors of evaluating the implementation of the sustainable urban development policy in the framework of the sixth plan, *Geographical Research Quarterly*, 2023, 38(2), 162-168. (Persian)
27. Yabilui, B; Nazari, R; Zargar, T. Modeling effective factors in evaluating the productivity of professional football clubs, *Sports Management Studies*, 2022, 14(76), 221-250. (Persian)
28. Soltani, A M. National Evaluation System; The missing link in the legislative and planning system of the Islamic Republic of Iran. *Iranian Journal of Public Policy*, 2020, 6(4), 137-154. (Persian)